

мості Верховної Ради. – 1999. – N 5-6. – ст.39

4.Про методику грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів: Постанова Кабінету Міністрів України // Урядовий кур'єр. – 1995. – №50.

5.Про оцінку земель: Закон України // Урядовий кур'єр. – 2004. – №5.

6.Статистичний щорічник Миколаївщини за 2003 рік

7.Шиян Д. Грошова оцінка земель: методика методологія //Економіка України.-1998.-№11.-С.60.

УДК 635.1/8:332.14

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ І РЕЗЕРВИ ЕФЕКТИВНОГО ВЕДЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ОВОЧІВНИЦТВА

Г.М.Рябенко, асистент

Миколаївський державний аграрний університет

У статті висвітлено проблеми овочівництва у Миколаївській області. Особлива увага приділена розвитку ринку овочів за рахунок створення регіональних інтегрованих структур.

В статье освещены проблемы овощеводства в Николаевской области. Главное внимание уделено развитию рынка овощей за счет создания региональных интегрированных систем.

Задоволення потреб населення України овочами в повному обсязі й асортименті є одним з найважливіших завдань аграрного сектора. Невідкладність його вирішення в умовах ринкових відносин зумовлена тим, що нині забезпечення населення овочами перебуває на рівні 50-60% від потреби.

У результаті аналізу стану овочівництва в країні виділено дві групи проблем, найхарактерніших для розвитку овочівництва — це виробництво овочів і реалізація вищої продукції з її інфраструктурою.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану овочеконсервного підкомплексу АПК та обґрунтування перспектив його розвитку. Над цією проблемою працювали Борщевський П.П., Гальчинська В.А., Ганечко Л.О., Доброзорова О.С., Криворучко В.І., Ручкін О.В., Рудь А.М., Склярєвський М.О., Шумейко А.І. та інші. Аналіз літературних джерел показав, що дослідження цих авторів є ґрунтовними, проте ряд проблем залишилося невирішеними.

У Миколаївській області вирощуванням овочів у 2003 році займалося 73 господарства (у 1999 році — 466 господарств), які по районах області розміщені нерівномірно. Так, у Первомайському районі 10 господарств займається овочівництвом, у Жовтневому — 8, у Снігурівському та Вознесенському — по 6, а в Єланецькому та Новобузькому районах жодне сільськогосподарське підприємство не вирощує овочі.

Виробництво овочів нерівномірно розподілено між суспільним сектором та господарствами населення. Останніми роками виробництво овочів із суспільного сектору перемістилось у приватний.

Відхід сільськогосподарських підприємств з овочівницького ринку частково компенсується посиленням позицій приватного сектору на ньому (рис.1).

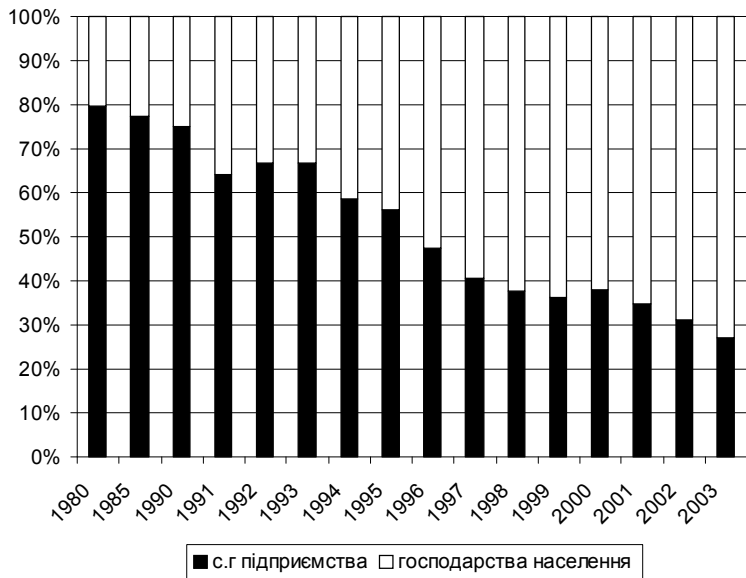

Рис.1. Динаміка структурних змін посівних площ овочевих культур Миколаївщини

чення частки посівної площі овочів у сільськогосподарських підприємствах на користь господарств населення. Якщо у 1980 році у сільськогосподарських підприємствах під овочевими культурами було зайнято 15,1 тис.га (79,7%), то у 2003 році – 4,9 тис.га (27,1%), тобто у 3,1 рази менше.

Основними причинами скорочення обсягів виробництва овочівництва в сільськогосподарських підприємствах є низька рентабельність галузі на сучасному етапі розвитку, що обумовлено значним ростом цін на матеріально-технічні засоби. Внаслідок слабкої матеріально-технічної бази господарств і різкого подорожання енергетичних та інших ресурсів галузь не в змозі зберегти навіть просте відтворення. До того ж, відсутність власних переробних потужностей суттєво обмежує напрями використання виробленої продукції, оскільки реалізація овочів на ринку істотно обмежується строками продажу. Внаслідок відсутності матеріальної бази для тривалого зберігання та переробки овочів господарства змушені продавати овочеву продукцію переробним та заготівельним підприємствам на диктованих ними умовах та цінах.

Таблиця 1

Середні ціни реалізації овочів сільськогосподарськими підприємствами Миколаївської області за каналами реалізації, грн. за тону

Канали реалізації	Роки			
	2000	2001	2002	2003
Переробним підприємствам	212,5	326,4	329,1	306,1
На ринку	690,7	705,7	1217,5	1210,4
В рахунок оплати праці	429	785,2	892	609
В рахунок орендної плати за землю та майнових паїв (часток)	383,3	401,3	463,9	526,6
За бартерними угодами	354,8	546,4	421	850,7

При реалізації овочів переробним підприємствам ціна 1 ц найнижча, а найвищі ціни реалізації – на ринку. У результаті основну долю прибутку, створену зусиллями сільськогосподарських товаровиробників отримують переробні підприємства.

У той же час завантаженість переробних підприємств знизилась

лась здебільшого до 25-35%. Основною причиною такого використання машин та обладнання консервних підприємств є нестача овочевої сировини у необхідному обсязі та асортименті. Таким чином, потужності з переробки овочів є, проте вони простоюють через недосконалий економічний механізм. Сільськогосподарським товаровиробникам стає все більш не вигідно виробництво і продаж овочів переробним підприємствам.

Одним із напрямів стабілізації роботи овочеконсервного підкомплексу АПК Миколаївської області є створення регіональних агропромислових формувань. Такі інтегровані системи об'єднують, як правило, три сфери діяльності. Перша — це виробництво овочів. Тут йдеться про відродження оптимальних за розміром виробництва сільськогосподарських сировинних зон навколо промислових переробних підприємств. З цією метою необхідно забезпечити за рахунок значного підвищення урожайності овочевих культур ефективно їх виробництво. До другої сфери належить переробка овочів. Третя сфера представлена торговельними організаціями з реалізації готової продукції.

Основними завданнями інтегрованих формувань є їх скоординована діяльність при чіткому дотриманні пропорціональних обсягів виробництва і передачі кожним підприємством своєї продукції іншому згідно з технологічним циклом. Особливого значення в інтегрованому процесі набувають оптимальні взаємоузгоджені синхронні дії всіх заінтересованих учасників. З цією метою необхідно обґрунтувати насамперед за площею земельних угідь та обсягами виробництва оптимальні розміри сировинної зони відповідно до напряму виробничої діяльності інтегрованої системи. Мається на увазі створення навколо переробних підприємств зон щодо виробництва видів овочів, перш за все малотранспортабельної продукції, яку економічно недоцільно перевозити на велику відстань для переробки. До того ж, тут слід мати на увазі наявність чітко вираженого сезонного характеру виробництва сировини, що істотно впливає на рівномірність використання виробничих потужностей промислових підприємств протягом року. Для пом'якшення сезонності переробки овочів слід створювати сучасне складське господарство, а також розвивати постадійну глибоку її переробку —

спочатку первинну обробку сировини і виготовлення напівфабрикатів продукції, яку можна в консервованому вигляді зберігати з тим, щоб в подальшому виготовляти з неї готову продукцію. Таким чином, створення регіональних інтегрованих систем дасть можливість стабілізувати становище в овочеконсервному підкомплексі АПК Миколаївської області та сприяти розвитку його діяльності в умовах ринкової економіки.

УДК 338:631.11

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ РОБОТИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

***В.К. Орлова**, кандидат економічних наук, доцент*

***Т.І. Долішня**, асистент*

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Висвітлено проблемні питання організації економічної роботи на сільськогосподарських підприємствах у нових економічних умовах. Відповідно до цього визначено основні завдання економічної роботи: безперервний контроль за витратами і результатами діяльності, оперативний аналіз ситуації, вдосконалення калькуляцій і контролю за витратами щодо окремого виду продуктів і послуг, обов'язкове економічне обґрунтування різноманітних управлінських рішень, які приймаються як на загальногосподарському рівні, так і на окремих ділянках виробництва; і запропоновано шляхи розв'язання.

Рассмотрены проблемные вопросы организации экономической работы на сельскохозяйственных предприятиях в новых экономических условиях. Соответственно цели определены основные задачи экономической работы: постоянный контроль затрат и результатов деятельности, оперативный анализ ситуации, совершенствование калькуляций и контроля затрат по отдельному виду продуктов и услуг, обязательное экономическое обоснование различных управленческих решений, которые принимаются как на общехозяйственном уровне, так и на отдельных участках производства; и предложены пути решения.

В умовах становлення нашої держави як самостійної з ринковою орієнтацією закономірно відбуваються радикальні зміни в